

Wyciąg z dokumentu:

Dokumentacja dla rezerwatu przyrody

„Reliktowa Puszcza Karpacka”

**wraz z projektem zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
w sprawie uznania za rezerwat przyrody**

Archiwum Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze, fot.: Grzegorz Leśniewski

Wykonawca: Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze

Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze

Leszczawa Dolna 16, 37-740 Bircza
KRS 0000305072 www.przyrodnicze.org
biuro@dziedzictwoprzyrodnicze.pl

Uzasadnienie

Na podstawie art. 13 ust. 3. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. z 2016 poz. 2134 t.j.), uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Wnioskowane do objęcia jako rezerwat tereny cechuje to, iż są to ekosystemy zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, przez co spełniona jest ustawowa definicja rezerwatu, o której mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Potrzeba uznania za rezerwat przyrody fragmentów lasu o cechach lasu naturalnego na terenie gmin Bircza, Fredropol i Ustrzyki Dolne wynika z:

- Konieczności ochrony szeregu gatunków związanych z lasami pierwotnymi, które w dłuższej perspektywie nie znajdują dla siebie miejsca w lasach użytkowanych gospodarczo, zaś aktualne stwierdzenia wielu z nich mogą już teraz być przejawem tzw. długu wymierania *extinction debt*.

-Obszar Rezerwatu jest najcenniejszym miejscem występowania entomofauny puszczańskiej w Polsce, zaraz po rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego. Na terenie Rezerwatu występują 24 gatunki chrząszczy wskaźnikowych dla lasów naturalnych: *Abraeus parvulus*, *Abraeus perpusillus*, *Agathidium confusum*, *Ampedus elegantulus*, *Ampedus hjorti*, *Ampedus melanurus*, *Boros schnaideri*, *Dendrophagus crenatus*, *Diacanthous undulatus*, *Dorcatoma robusta*, *Enicmus brevicornis*, *Ipidia binotata*, *Lacon lepidopterus*, *Leiestes seminiger*, *Neomida haemorrhoidalis*, *Peltis grossa*, *Phryganophilus auritus*, *Phymatura brevicollis*, *Rhizophagus brancsiki*, *Rhysodes sulcatus*, *Scydmaenus perrisi*, *Synchita separanda*, *Thymalus limbatus*, *Wagaicis wagaie*. Stwierdzone na terenie Rezerwatu 13 gatunków jest potwierdzeniem ich występowania w Polsce (gatunki nie podawane z terenu Polski od przełomu XIX/XX wieku): *Agathidium nudum*, *Atomaria rubida*, *Baeocrara variolosa*, *Choleva reitteri*, *Colenis immunda*, *Dapsa denticollis*, *Hydraena morio*, *Hydraena schuleri*, *Meligethes lepiidi*, *Micridium halidaii*, *Sternodea baudii*, *Triarthron maerkelii*, *Wagaicis wagaie*. Na terenie Rezerwatu odnaleziono 3 nowe gatunki dla fauny Polski: *Limnius intermedius*, *Atheta elegantula*, *Plectophloeus rhenanus*, jak również stwierdzono występowanie 2 gatunków uznanych za wymarłe w Polsce (kategoria EX? na Polskiej Czerwonej Liście): *Micridium halidaii*, *Euplectus decipiens*. Dla 11 gatunków Rezerwat jest drugim miejscem występowania w Polsce (często po rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego): *Actinotus pulcher*, *Cis hanseni*, *Clambus lohsei*, *Clambus pallidulus*, *Enicmus atriceps*, *Phloeonomus sjobergi*, *Pityophthorus cephalonicae*, *Plectophloeus fleischeri*, *Rugilus mixtus*, *Scaphisoma limbatum*, *Sepedophilus wankowiczii*.

- Na terenie Rezerwatu stwierdzono obecność aż 18 gatunków porostów uznawanych za wskaźnikowe dla lasów naturalnych: *Arthonia byssacea*, *A. vinosa*, *Arthothelium spectabile*, *Cetrelia* (głównie *C. cetrarioides* oraz wyodrębniona z niej po opublikowaniu czerwonej listy *C. monachorum*, rzadko *C. olivetorum*), *Chrysothrix candelaris*, *Hypotrachyna revoluta*, *Lecanora albella*, *Lobaria pulmonaria*, *Loxospora elatina*, *Menegazzia terebrata* (ma status gatunku lokalnie wymarłego w większości

lokalnych czerwonych list w Polsce), *Multiclavula mucida*, *Opegrapha viridis*, *Parmotrema arnoldii* (to gatunek znany tylko z kilku stanowisk w Polsce), *Pertusaria hemisphaerica*, *Pyrenula nitidella*, *Trapeliopsis viridescens*, *Usnea ceratina* oraz *Thelotrema lepadinum* (176 stanowisk tego gatunku na terenie Rezerwatu, świadczy że jest to krajowy rezerwar tego wskaźnikowego dla lasów naturalnych gatunku).

-152 gatunki grzybów wielkoowocnikowych (spośród 375 stwierdzonych taksonów), to gatunki ważne ze względu na: status ochronny (6 gatunków chronionych), stwierdzone zagrożenie (29 gatunków grzybów wymierających lub narażonych na wymarcie), rzadko spotykane, a także nowe dla Polski (24 gatunki). Stanowiska 24 taksonów nowych dla Polski przemawiają za wybitną wartością omawianego terenu dla mykobioty naszego kraju. Wśród gatunków nowych kilka jest rzadkich w skali kontynentu. Są to np. *Cystolepiota icterina* i *Entoloma amicorum* rosnące na żyznej glebie w zaroślach lepieźnika *Petasites*, *Entoloma testaceum* var. *testaceum* znaleziona w lesie łągowym lub *Lactarius intermedius* związany z jodłami przedstawiciel sekcji *Scrobiculati*.

- Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie wskaźnikowych dla lasów naturalnych gatunków mchów i wątrobowców. Są to: *Anomodon attenuatus* zwiślik maczugowaty, *Anomodon viticulosus* zwiślik wiciowy, *Anomodon longifolius* zwiślik długolistny, *Buxbaumia viridis* bezlist okrywowy, *Dicranum viride* widłoząb zielony, *Homalia trichomanoides* gładysz paprociowy, *Neckera crispa* miechera kędzierzawa oraz *Dicranodontium denudatum* (który nie jest objęty w Polsce ochroną gatunkową ale występuje w lasach o charakterze pierwotnym, porastając martwe drewno przy potokach oraz skały i ziemię). Łącznie stwierdzono na terenie Rezerwatu 1796 stanowisk chronionych gatunków mchów oraz 4852 stanowisk chronionych gatunków wątrobowców. Populacja mchu bezlista okrywowego *Buxbaumia viridis*, gatunku ściśle chronionego, znajdującego się w załączniku I, na liście gatunków Konwencji Berneńskiej (1979) oraz w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (1992), jest największa w Polsce - 104 stanowiska na terenie Rezerwatu (w tym kilka tysięcy sporofitów - ponad połowa stwierdzonych na terenie Polski).

- Ochrona gatunków związanych z lasami naturalnymi może być realizowana jedynie poprzez ochronę całych ekosystemów leśnych. Ekosystemy te są jednocześnie ostoją i ważnym korytarzem migracyjnym dla dużych drapieżników: niedźwiedzia, wilka, rysia oraz żbika. Zachowane naturalne fragmenty lasów są też miejscem bytowania dzięcioła trójpalczastego, pozwalają też na bezpieczne zakładanie łągów przez rzadkie gatunki ptaków, takie jak orzeł przedni orlik krzykliwy czy sóweczka.

- Na obszarze rezerwatu znajduje się druga największa koncentracja drzew o wymiarach pomnika przyrody po Puszczy Białowieskiej. Zinwentaryzowano w granicach rezerwatu aż 5976 drzew o wymiarach pomnika przyrody.

- Zdaniem ekspertów obszar rezerwatu chroniłby połowę fragmentów reliktywnej puszczy karpackiej znajdujących się w polskiej części łańcucha Karpat (pozostała część w większości przypadków znajduje się na terenie istniejących już parków narodowych i rezerwatów przyrody).

- Jest to teren projektowanego Turnickiego Parku Narodowego, którego powstanie zapisane jest w „Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania

różnorodności biologicznej wraz z Programem Działań na lata 2007-2013”, w „Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Planie działań na lata 2014-2020”, oraz w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” na terenie którego projektowany jest obszar ochrony ścisłej o wielkości odpowiadającej wielkości rezerwatu, a którego najcenniejsze walory przyrodnicze, zgodnie z najnowszymi wynikami inwentaryzacji przyrodniczej, są silnie zagrożone planowaną gospodarką leśną określoną w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bircza na lata 2017-2026.

-Potrzeba utworzenia rezerwatu została rozpoznana i uzasadniona w licznych inwentaryzacjach przyrodniczych przeprowadzonych na potrzeby projektowanego Turnickiego Parku Narodowego, doprecyzowana i potwierdzona w dokumentacji przyrodniczej obiektu Rezerwatu. Rezerwat obejmie wyłącznie działki będące własnością Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwa Bircza.

- Utworzenie rezerwatu jest potencjalnym silnym impulsem dla rozwoju turystyki przyrodniczej.

-Istnieje w Polsce przykład podobnego rozwiązania ochronnego dla fragmentów puszczy o cechach lasu naturalnego o podobnej powierzchni (ponad 8 000 ha), składającego się podobnie jak w tym przypadku z wielu fragmentów i enklaw, utworzonego dla zabezpieczenia przed zniszczeniem, cennych fragmentów rodzimej przyrody do czasu powiększenia parku narodowego na obszar całej Puszczy Białowieskiej: rezerwat „Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej”, powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 czerwca 2003.

- Pilne powołanie rezerwatu wynika również z:

1. Stanowiska Państwowej Rady Ochrony Przyrody w sprawie projektowanego Turnickiego Parku Narodowego:

STANOWISKO PAŃSTWOWEJ RADY OCHRONY PRZYRODY W SPRAWIE PROJEKTOWANEGO TURNICKIEGO PARKU NARODOWEGO

Państwowa Rada Ochrony Przyrody, kierując się postanowieniami „Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”, a w szczególności art. 96 ust. 3 stwierdzającym, że do zadań Rady należy m.in.:

- opiniowanie strategii, planów i programów dotyczących ochrony przyrody;
- ocena realizacji krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej;
- przedstawianie wniosków i opinii w sprawach ochrony przyrody;

przedstawia poniższe stanowisko.

W dniach 14-17 września 2011 r. Rada odbyła plenarne posiedzenie wyjazdowe w Przemyślu, poświęcone projektowanemu od 1992 r. Turnickiemu Parkowi Narodowemu (program tego posiedzenia znajduje się w załączeniu).

W wyniku wysłuchania prezentacji przygotowanych przez zaproszonych referentów, sesji terenowej, zapoznania się z licznymi materiałami merytorycznymi oraz przeprowadzonej dyskusji Rada uznaje, że istnieje nadal potrzeba i możliwości utworzenia Turnickiego Parku Narodowego, za czym przemawiają:

- zachowane, unikalne na skalę międzynarodową wartości przyrodnicze, potwierdzone współcześnie prowadzonymi badaniami;
- brak w Polsce parku narodowego reprezentującego wartości przyrodnicze Pogórza Karpackiego;
- przestrzenna zwartość obszaru projektowanego parku oraz jednolite prawne uwarunkowania gruntów będących w dominującej większości własnością Skarbu Państwa;
- opracowana dokumentacja projektowa, wymagająca jedynie uaktualnienia;
- niewielkie zainwestowanie w techniczną infrastrukturę;
- małe zaludnienie terenu.

Jednocześnie Rada zwraca uwagę, że dotychczasowy stan ochrony obszaru projektowanego parku jest niewystarczający, bowiem:

- **dotychczas utworzone rezerваты zajmują jedynie 2,6% powierzchni jego obszaru;**
- status ostoi Natura 2000 chroni jedynie aktualny stan wybranych gatunków i siedlisk, natomiast zadaniem rezerwatu oraz parku narodowego jest ochrona całokształtu wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, społecznych, kulturowych i edukacyjnych w tym wszystkich ekosystemów, ostoi i siedlisk przyrodniczych, a także siedlisk roślin, zwierząt i grzybów. Szczególnym atrybutem Pogórza Przemyskiego jest splatanie się wartości przyrodniczych, historyczno-kulturowych oraz krajobrazowych.

W przekonaniu Rady, park narodowy – oprócz ożywienia gospodarczego związanego z rozwojem turystyki – może odegrać na tym terenie istotną i bardzo potrzebną rolę kulturową.

Aktualnie zgłaszane zastrzeżenia ze strony samorządów lokalnych mają charakter wyłącznie ekonomiczny i wiążą się z obawami utraty dotychczasowych miejsc pracy oraz podatku gruntowego wpływającego do gmin.

W związku z powyższymi uwarunkowaniami Państwowa Rada Ochrony Przyrody wnioskuje o etapowe doprowadzanie omawianego obszaru do statusu parku narodowego i podjęcie następujących działań:

1. **Jak najpilniejsze rozszerzenie ochrony rezerwatowej najcenniejszych ekosystemów projektowanego parku**, z uwzględnieniem obszarów trudno dostępnych, mało opłacalnych dla gospodarki leśnej.

2. Objęcie wybranych rezerwatów ochroną ścisłą, do której obszar ten jest szczególnie predestynowany.

3. Uaktualnienie istniejącego stanu wiedzy przyrodniczej o obszarze projektowanego parku, z wykorzystaniem istniejących wyników badań. Dane takie powinny posłużyć delimitacji granic rezerwatów. PROP oferuje pomoc w uzyskaniu takich materiałów.

4. Podjęcie działań na rzecz zmiany przepisu o zmniejszonym podatku gruntowym z obszarów chronionych, powodującego negatywny stosunek gmin do powierzchniowych form ochrony.

Proponowane działania posiadają następujące atuty:

- zabezpieczają bezcenne wartości przyrodnicze;
- nie wymagają zgody samorządów lokalnych i nie są w kolizji z ich interesami;
- usuwają potencjalne konflikty na linii ochrona przyrody – gospodarka leśna, nie wiążąc się jednocześnie z radykalnymi zmianami w zakresie funkcjonowania miejscowego nadleśnictwa;
- dają możliwości konsensusu z gospodarką łowiecką.

Rada traktuje swój pobyt na terenie Pogórza Przemyskiego oraz przedstawione powyżej postulaty jako przykład i precedens dla działań niezbędnych wobec oczekujących od lat na zatwierdzenie parków narodowych.

Jednocześnie Rada zwraca uwagę na istotność zachowania kwestii projektowanych parków narodowych w „Krajowej Strategii Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” oraz konieczność wprowadzenia tego motywu do projektu „Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020 r.” sygnowanej przez Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Środowiska. W przeciwnym wypadku może dojść do wykreślenia projektowanych parków narodowych z lokalnych strategii rozwojowych.

Należy żałować, że kwestia nowych parków narodowych nie znalazła miejsca w projekcie drugiej z wymienionych powyżej strategii - jedynej firmowanej przez Ministerstwo Środowiska spośród 9-ciu kluczowych strategii rozwoju kraju. Z konieczności więc cytujemy zapis z „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie” przygotowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego: „W porównaniu do innych krajów europejskich polskie regiony charakteryzują się dużym udziałem obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, które z jednej strony ograniczają możliwości inwestycyjne, z drugiej jednak strony mogą okazać się niezwykle atrakcyjnym czynnikiem wpływającym na rozwój turystyki i jakość życia mieszkańców. W połączeniu z podniesieniem jakości dóbr i rozwojem usług oferowanych w sferze kultury oraz ochroną cennych przyrodniczo obszarów, rozwój

turystyki może okazać się niezwykle szansą rozwojową dla regionów (szczególnie Polski wschodniej), które dysponują wysokim potencjałem w tym zakresie, a jednocześnie ograniczonymi możliwościami inwestycyjnymi. Niekontrolowane procesy urbanizacyjne mogą zagrażać funkcjonalności i spójności wielu cennych ekosystemów, które ukształtowały się i istniały dotychczas w warunkach umiarkowanej antropopresji, głównie ze strony rolnictwa, czy gospodarki leśnej. /.../ Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania programów operacyjnych współfinansowanych przez UE w Polsce wskazują, że największy wpływ rozwojowy mają inwestycje związane z najważniejszymi obiektami przyrody i kultury, mające znaczenie krajowe i regionalne, takimi jak obiekty wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO czy parki narodowe. Dla uruchamiania rozprzestrzeniania procesów rozwojowych niezbędna jest jednak polityka wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych położonych w oddaleniu od ośrodków wojewódzkich (np. w postaci specjalnych priorytetów bądź kryteriów wyboru) – i rozszerzania dzięki temu możliwości wykorzystywania turystyki jako dźwigni rozwoju i restrukturyzacji w ośrodkach subregionalnych, lokalnych i na obszarach wiejskich.”

2. Opinii Komitetu Ekologii Polskiej Akademii Nauk w sprawie utworzenia Turnickiego Parku Narodowego

Opinia Komitetu Ekologii Polskiej Akademii Nauk w sprawie utworzenia Turnickiego Parku Narodowego

W dniu 20 marca 2014 roku, na posiedzeniu plenarnym Komitetu Ekologii PAN, rozpatrywana była sprawa projektowanego Turnickiego Parku Narodowego. Po wysłuchaniu prezentacji zaproszonych referentów, prof. dr. hab. Wiesława Dembka z Państwowej Rady Ochrony Przyrody i Radosława Michalskiego z Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze, po zapoznaniu się z materiałami merytorycznymi i przeprowadzonej dyskusji, członkowie Komitetu Ekologii poparli w głosowaniu ideę utworzenia Parku.

Za utworzeniem Turnickiego Parku Narodowego przemawiają unikatowe wartości przyrodnicze tego obszaru, który obejmuje znaczącą część reliktovej puszczy karpackiej, znajdującej się w granicach naszego kraju. Teren ten łączy trzy prowincje geobotaniczne, co tłumaczy jego dużą bioróżnorodność. Wyróżnia go niezwykle bogata szata roślinna, w tym zbiorowiska roślinne o wysokim stopniu naturalności, liczne stanowiska rzadkich roślin (np. 80% znanych polskich stanowisk mchu bezlistu okrywowego) i pomnikowe drzewa. O niskim stopniu przekształcenia i słabym zanieczyszczeniu powietrza świadczy bardzo bogata biota porostów z wieloma gatunkami zagrożonymi. Wyróżnikiem planowanego Parku jest także występowanie dużych drapieżnych ssaków: niedźwiedzia, wilka, rysia i krytycznie zagrożonego w Polsce żbika, dla którego region ten jest kluczową ostoją, jak również gniazdowanie drapieżnych ptaków, m.in. orła przedniego (ponad 30% polskiej populacji) i orlika krzykliwego. O wysokim stopniu naturalności kompleksów leśnych świadczą także liczne stanowiska niezwykle rzadkich gdzie indziej gatunków owadów, a zwłaszcza chrząszczy rozwijających się w martwym drewnie.

Wartości przyrodnicze tego terenu nie są właściwie zabezpieczone. Tylko niewielka część, bo 2,7% powierzchni planowanego Parku, objęta jest ochroną rezerwatową. Nasila się przy tym antropopresja, prowadzona jest szeroko zakrojona eksploatacja zasobów leśnych, która zagraża unikalnym walorom przyrodniczym. Należy też podkreślić, że istniejący tu status obszaru Natura 2000 chroni jedynie stan wybranych siedlisk i gatunków. Tylko utworzenie parku narodowego umożliwi ochronę całokształtu wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych typowych dla regionu, a przede wszystkim ochronę naturalnych procesów ekologicznych wiążących wszystkie elementy przyrodnicze omawianego terenu.

Biorąc pod uwagę unikatowe wartości przyrodnicze i ich zagrożenia, Komitet Ekologii PAN zdecydowanie popiera stanowisko Państwowej Rady Ochrony Przyrody z września 2011 roku „w sprawie projektowanego Turnickiego Parku Narodowego” oraz zawarte w nim postulaty, by jak najszybciej podjąć działania, które etapowo prowadziłyby do utworzenia Parku. **Działania te, zgodnie ze stanowiskiem Rady, powinny obejmować przede wszystkim rozszerzenie ochrony rezerwatowej najcenniejszych ekosystemów projektowanego Parku, rozszerzenie zakresu ochrony ścisłej oraz wyłączenie z pozyskiwania rębnych okazów starych drzew z zastosowaniem rozwiązań opracowanych dla Puszczy Białowieskiej.** Komitet Ekologii proponuje także, by planowany Park nazywał się Parkiem Narodowym Pogórza Przemyskiego.

(-) Prof. dr hab. Jan R.E. Taylor

Przewodniczący Komitetu Ekologii PAN

3. Listu poparcia uczestników konferencji „Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych „ dla idei utworzenia Parku Narodowego Pogórza Karpackiego

Poparcie uczestników konferencji „Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych” dla idei utworzenia Parku Narodowego Pogórza Karpackiego

Wyrażamy niniejszym poparcie dla idei utworzenia parku narodowego reprezentującego wartości przyrodnicze Pogórza Karpackiego. Park ten, zgodnie z zamysłem i staraniami kilku pokoleń przyrodników polskich, powinien zostać utworzony na Pogórzu Przemyskim w rejonie masywu górskiego Turnicy.

Przemawiają za tym m.in. ciągle zachowane, unikatowe w skali międzynarodowej wartości przyrodnicze tego obszaru, potwierdzone współcześnie prowadzonymi badaniami, reprezentowanie przez niego znacznej części reliktovej puszczy karpackiej zachowanej w polskiej części Karpat, bogactwo szaty roślinnej, wyjątkowe bogactwo dużych drapieżników oraz rzadkich gatunków ptaków, jak również liczne stanowiska bardzo rzadkich, chronionych

gatunków owadów, w tym chrząszczy ksylobiontycznych charakterystycznych dla pierwotnych kompleksów puszczańskich;

Konieczne jest – w imię interesu ogólnonarodowego - nasilenie starań o uzyskanie akceptacji dla utworzenia tego parku u społeczności miejscowej. Biorąc pod uwagę obecne ograniczenia prawne oraz ekonomiczne, jak również fakt, że wartości przyrodnicze omawianego obszaru nie są obecnie właściwie zabezpieczone, popieramy stanowisko Państwowej Rady Ochrony Przyrody z września 2011 roku „w sprawie projektowanego Turnickiego Parku Narodowego”, rekomendujące m.in. niezbędne działania przygotowawcze, w tym:

- **rozszerzenie ochrony rezerwatowej najcenniejszych ekosystemów projektowanego parku**, z uwzględnieniem zwłaszcza obszarów trudno dostępnych, mało opłacalnych dla gospodarki leśnej;
- rozszerzenie zakresu ochrony ścisłej, do której obszar ten jest szczególnie predestynowany;
- rozważenie możliwości wyłączenia z pozyskiwania rębnych okazów starych drzew, z zastosowaniem rozwiązań opracowanych dla Puszczy Białowieskiej;
- opracowanie programu wsparcia dla przekwalifikowania się części gospodarki miejscowych gmin, w celu lepszego wykorzystania szans zrównoważonego rozwoju stwarzanych przez park narodowy.

Kraków, 24 października 2013 r.

W imieniu uczestników i organizatorów konferencji

prof. dr hab. Zbigniew Mirek

Adresaci:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Ministerstwo Środowiska

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Państwowa Rada Ochrony Przyrody

Urząd Marszałkowski w Rzeszowie

Prezydium Polskiej Akademii Nauk

Władze II Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych

Polskiej Akademii Nauk

Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze

Uzasadnieniem pilnej potrzeby utworzenia rezerwatu są wyniki badań przyrodniczych zebrane w poniższej dokumentacji.

Załącznik nr 1: Lokalizacja rezerwatu "Reliktowa Puszcza Karpacka" na podkładzie mapy topograficznej:

